

Investigating the effect of Educational Animations on Students' Social Skills

Imana Peydavas Peydana@gmail.com

Abstract

Using educational animations can help develop students' social skills due to their attractive and eloquent content. Considering that animations have individual characters, students can be inspired by the behaviors of animation characters and apply positive behaviors in their social relationships. In this study, the effect of educational animations on children's social skills was investigated. The current research was conducted in terms of the purpose of applied research and in terms of the research method, it was semi-experimental and using a pre-test-post-test design with a control group. The statistical population of the present study was the students of Arhashim School in Tehran, 60 of whom were randomly selected from the statistical population based on the entry and exit criteria using available sampling method and divided into two experimental groups ($n=30$) and control group ($n=30$). were assigned The experimental group was subjected to educational animation program during 8 sessions once a week and the control group did not receive any intervention. All participants completed Matson's social skills questionnaire in two stages before and after the implementation of educational animations. The data obtained from the implementation of the research were analyzed by comparing the average of two independent societies and using SPSS software. The results of the research hypothesis test showed that the use of educational animations has a significant effect on the different dimensions of social skills of students. The use of educational animations has a significant effect on appropriate social behavior and reducing antisocial behavior of students. The use of educational animations has a significant effect on reducing students' aggressiveness and impulsive behavior, as well as students' self-confidence. Finally, the use of educational animations has a significant effect on students' communication with their peers.

Keywords: Social skills, Educational Animations, Students

بررسی تاثیر انیمیشن های آموزشی بر مهارت های اجتماعی دانش آموزان

ایمانا پیداوس^۱

صص ۹۷-۸۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۲/۲۲

چکیده

استفاده از انیمیشن های آموزشی به دلیل داشتن محتوای جذاب و شیوا، می تواند به توسعه مهارت های اجتماعی دانش آموزان کمک کند. با توجه به این که انیمیشن ها دارای شخصیت های فردی هستند، دانش آموزان می توانند از رفتارهای شخصیت های انیمیشن الهام بگیرند و رفتارهای مثبت را در روابط اجتماعی خود بکار ببرند. در پژوهش حاضر به بررسی تاثیر انیمیشن های آموزشی بر مهارت های اجتماعی کودکان پرداخته شد. پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از جهت روش پژوهش از نوع نیمه آزمایشی و با استفاده از طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر دانش آموزان مدرسه آرهایشم شهر تهران بودند که تعداد ۶۰ نفر بر اساس معیارهای ورود و خروج با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش ($n=30$) و گروه کنترل ($n=30$) گمارده شدند. گروه آزمایش تحت برنامه انیمیشن های آموزشی طی ۸ جلسه یک بار در هفته قرار گرفت و گروه کنترل هیچ مداخله ای دریافت نکرد. کلیه شرکت کنندگان پرسشنامه مهارت اجتماعی ماتسون را در دو مرحله قبل و پس از اجرای انیمیشن های آموزشی تکمیل کردند. داده های حاصل از اجرای پژوهش از طریق آزمون مقایسه میانگین دو جامعه مستقل و با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل گردید. نتایج حاصل از آزمون فرضیات تحقیق نشان داد که استفاده از انیمیشن های آموزشی بر ابعاد مختلف مهارت اجتماعی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار اجتماعی مناسب و کاهش رفتار غیر اجتماعی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. استفاده از انیمیشن های آموزشی بر کاهش پرخاشگری و رفتار تکانشی دانش آموزان و همچنین اطمینان به خود داشتن دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. در نهایت استفاده از انیمیشن های آموزشی بر ارتباط با همسالان دانش آموزان تاثیر معناداری دارد.

کلیدواژه ها: مهارت های اجتماعی، انیمیشن های آموزشی، دانش آموزان.

بیان مساله

مهارت‌های اجتماعی ابزاری است که افراد را قادر می‌سازد تا ارتباط برقرار کنند، یاد بگیرند، کمک بخواهند، نیازها را از راه‌های مناسب برآورده کنند، با دیگران کنار بیایند، دوست شوند، روابط سالم برقرار کنند، از خود محافظت کنند و به‌طور کلی قادر به تعامل هماهنگ با جامعه باشند. این تعاملات می‌توانند به‌صورت کلامی و غیرکلامی، از طریق حرکات و اشارات بدن، زبان بدن و ظاهر شخصی ما اتفاق بیفتند (دiaz گارولرا^۱ و همکاران، ۲۰۲۲) استفاده از انیمیشن آموزشی می‌تواند تاثیر مثبتی بر مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان داشته باشد. این روش آموزشی به دلیل داشتن محتوای جذاب و شیوا، می‌تواند به توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان کمک کند. با توجه به این که انیمیشن‌ها دارای شخصیت‌های فردی هستند، دانش آموزان می‌توانند از رفتارهای شخصیت‌های انیمیشن الهام بگیرند و رفتارهای مثبت را در روابط اجتماعی خود بکار ببرند. همچنین، انیمیشن‌های آموزشی می‌توانند به دانش آموزان کمک کنند تا مهارت‌هایی مانند تعامل موثر، همدلی، همراهی، همکاری و احترام به دیگران را درک و تقویت کنند. به علاوه، استفاده از انیمیشن‌های آموزشی می‌تواند به دانش آموزان کمک کند تا موضوعاتی مانند تفاوت‌های فرهنگی، تنوع، تعارض و حل مسئله را درک کنند. این موضوعات مهم برای توسعه مهارت‌های اجتماعی و فرهنگی هستند. بنابراین، استفاده از انیمیشن‌های آموزشی می‌تواند به دانش آموزان کمک کند تا مهارت‌های اجتماعی خود را تقویت کنند و در برقراری روابط اجتماعی موفق‌تر شوند (تپلا^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). رفتارهای اجتماعی بر تمامی جنبه‌های زندگی کودکان و بر سازگاری بعدی آنها تأثیر می‌گذارد. توانایی فرد از نظر کنار آمدن با دیگران و انجام رفتارهای اجتماعی مطلوب، میزان محبوبیت او را در میان هم‌سالان و نزد معلمان و والدین و دیگر بزرگسالان مشخص می‌کند. مهارت‌های اجتماعی به افراد اجازه می‌دهند، تا تعاملات اجتماعی مثبتی را با دیگران شروع کرده و ادامه دهند و شامل مهارت‌هایی مانند برقراری ارتباط با همسالان و بزرگسالان، حل مسأله، تصمیم‌گیری و خودمدیریتی می‌باشد. این مهارت‌ها، رفتارهای قابل مشاهده و قابل اندازه‌گیری هستند که استقلال، قابلیت پذیرش و کیفیت مطلوب زندگی را بهبود می‌بخشند، برای سازش یافتگی و کارکرد بهنجار فرد مهم هستند و نارسایی در آنها با اختلال‌های روانی و مشکلات رفتاری مرتبط هستند. در حال حاضر آموزش مهارت‌های اجتماعی یکی از رویکردهای آموزشی مهم برای این افراد قلمداد می‌شود. هم‌زمان با رشد تکنولوژی، لزوم استفاده از امکانات و فرصت‌های موجود در کمک به بهبود مهارت اجتماعی کودکان، بیش از پیش مورد توجه و تأکید قرار گرفته است. در این رابطه، به کارگیری فن آوری اطلاعات و ارتباطات از جمله بکارگیری انیمیشن می‌تواند، فرصت‌های مناسبی را برای دست‌یابی به اهداف برنامه‌های آموزشی فراهم سازد (کیارسی و همکاران، ۱۳۹۵). یکی از مهم‌ترین اثرات کارتون این است که کودکان و نوجوانان با تماشای آن‌ها از قهرمان‌های شخصیت‌های اصلی الگوپذیری می‌کنند. بیش از یک قرن از ظهور اولین فیلم‌های کارتون می‌گذرد و چند نسل از بچه‌ها با آن‌ها بزرگ شده‌اند. بلکه در زندگی کودکان از دیرباز تا به امروز تماشای کارتون‌ها و انیمیشن‌های جذاب و دیدنی نقش بسیار مهمی داشته است، به‌صورتی که اگر به شخصیت آن‌ها نگاهی بیندازید، متوجه این مسأله می‌شوید. کودکان با تماشای کارتون‌ها و انیمیشن‌های متنوعی چون سیندرلا، السا و آنا، علاءالدین، بن تن، غول چراغ جادو، پیتربن و ... خود را جای شخصیت اصلی کارتون تصور کرده و با آن‌ها همزاد پنداری می‌کنند؛ مثلاً دختر بچه‌ها خود را شاهزاده خانم می‌دانند و پسر بچه‌ها هم در رؤیای خود شوالیه‌ای سوار بر اسب هستند. براین‌اساس می‌توان گفت کارتون‌ها منبع خوبی برای سرگرمی و تفریح کودکان محسوب می‌شوند، البته به این شرط که پدر و مادرها در انتخاب آن‌ها برای فرزندانشان دقت کافی داشته باشند و باتوجه به سن و جنسیت کودک برای او کارتون و انیمیشن تهیه کرده و آن را برای تماشا در اختیار کودک قرار دهند (زارع مقدم و همکاران ۱۳۹۸) چراکه کارتون و انیمیشن می‌توانند در کنار اثرات مثبت و مطلوبی که دارند، باعث بروز اثرات منفی هم بر روی روح و روان کودکان شوند. معمولاً شروع سن تماشای کارتون و انیمیشن در کودکان حدود ۳ سالگی بیان شده و از این سن به بعد آن‌ها می‌توانند از دیدن این برنامه‌ها لذت ببرند. باتوجه به اینکه در بازه سنی ۳ تا ۹ سال ذهن کودکان بسیار کنجکاو بوده و در حال رشد است، لذا ظرفیت بالایی برای یادگیری از راه دیدن و تماشا کردن دارند. به همین دلیل کارتون‌ها و انیمیشن‌ها

۱ . Diaz-Garolera

۲ . Teplá

می‌توانند بر روی ذهن کودکان به صورت مستقیم اثر بگذارند و لذا بهتر است پدر و مادرها فرزندانشان را به تماشای کارتون‌هایی تشویق کنند که اثرات مثبتی بر روی شخصیت آن‌ها داشته باشد. در زندگی روزمره معمولاً بچه‌ها تمام وقت خود را در خانه می‌گذرانند و این شرایط می‌تواند فرصتی را برای تماشای تلویزیون در اختیار آن‌ها قرار دهد و اکثر آن‌ها ترجیح می‌دهند کارتون و انیمیشن‌های جذاب را ببینند؛ چراکه این صدا، لباس و کارهای شخصیت‌های کارتون‌ها است که باعث شده کودکان عاشق آن‌ها شوند (گنجی و همکاران ۱۴۰۰). درخصوص معایب کارتون بر کودکان می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: تشویق کودک به خشونت و پرخاشگری: کودک با تماشای کارتون‌هایی که در آن‌ها تصاویر خشونت‌آمیز به تصویر کشیده شده، تشویق می‌شود تا در زندگی واقعی هم این رفتارها را از خود نشان دهد، به این دلیل که تحت تأثیر آن‌ها تصور می‌کند که چون کسی آسیب نمی‌بیند یا احساس درد نمی‌کند، پس این رفتار اشکالی ندارد. گسترش رفتارهای بی‌قاعده و نداشتن احساس همدلی در کودک: برخی از کارتون‌ها وجود دارند که می‌توانند رفتارهای ضداجتماعی و پیام‌های نامناسب را به کودکان بیاموزند و با دیدن آن‌ها کودک یاد می‌گیرد در برابر والدین خود رفتارهای بی‌ادبانه داشته باشد یا اینکه به حرف بزرگ‌ترها گوش ندهد (کیارسی و همکاران، ۱۳۹۵). استفاده از انیمیشن آموزشی می‌تواند تأثیرات مثبتی بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان داشته باشد. انیمیشن‌های آموزشی معمولاً داستان‌هایی را به تصویر می‌کشند که شامل تعاملات اجتماعی بین شخصیت‌ها هستند. این داستان‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا نحوه همکاری و تعامل با دیگران را بهبود بخشند و مهارت‌های همکاری را تقویت کنند. انیمیشن‌های آموزشی می‌توانند الگوهای صحیح ارتباطی را به نمایش بگذارند و به دانش‌آموزان کمک کنند تا مهارت‌هایی مانند گوش دادن، صحبت کردن، بیان احساسات و تعبیر علایم غیرکلامی را تقویت کنند (تپلا و همکاران، ۲۰۲۲). با توجه به موارد بیان شده و اهمیت توجه به موضوع در این پژوهش به این سوال اصلی می‌پردازیم که آیا انیمیشن‌های آموزشی بر مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان موثر هستند؟

مبانی نظری

مهارت اجتماعی: توجه به مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان، موضوعی است که در طول تاریخ آموزش و پرورش توجه بسیاری به آن شده است. (زانوتانی و لیتل^۱، ۲۰۲۲). در دهه ۱۹۶۰، مفهوم آموزش مهارت‌های اجتماعی وارد حوزه آموزش و پرورش شد. روش‌هایی مانند آموزش مهارت‌های ارتباطی، حل تعارض و همکاری به عنوان بخشی از برنامه‌های آموزشی در مدارس مورد استفاده قرار گرفت. در دهه ۱۹۷۰، تحقیقات بیشتری در زمینه مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان انجام شد. تأکید بر توسعه مهارت‌های ارتباطی، تعامل اجتماعی و حل تعارض در مدارس بیشتر شد. تکنیک‌های آموزشی مانند نقش‌آفرینی و تمرین‌های گروهی به منظور تقویت مهارت‌های اجتماعی معرفی شدند. در دهه ۱۹۸۰، توجه به فرایندهای اجتماعی و روابط اجتماعی در محیط‌های آموزشی افزایش یافت. تأکید بر توسعه همکاری، احترام متقابل و تفاهم در بین دانش‌آموزان بیشتر شد. برنامه‌های آموزشی فعالیت‌های گروهی و تمرین‌های تعاملی را شامل می‌شدند. در دهه ۱۹۹۰، تأکید بر توسعه مهارت‌های اجتماعی در کنار مهارت‌های تحصیلی در مدارس بیشتر شد. آموزش مهارت‌های ارتباطی، مذاکره، حل تعارض و همکاری به عنوان بخشی از برنامه‌های آموزشی استفاده می‌شد. در دهه‌های اخیر، توجه به مهارت‌های اجتماعی به عنوان یک عامل مهم در موفقیت آموزشی و زندگی اجتماعی دانش‌آموزان افزایش یافته است. برنامه‌های آموزشی و مدارس بیشتر به توسعه مهارت‌های ارتباطی، همکاری، تفاهم و تعامل اجتماعی در دانش‌آموزان اهمیت می‌دهند. همچنین، باتوسعه فناوری و انتشار اینترنت و رسانه‌های اجتماعی، توجه به مهارت‌های اجتماعی آنلاین نیز مورد توجه قرار گرفته است. مهارت‌هایی مانند ارتباط مؤثر آنلاین، مدیریت ارتباطات دیجیتالی و احترام به حریم شخصی در فضای مجازی اهمیت بیشتری پیدا کرده‌اند. مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان به عنوان یک پیشنیاز برای موفقیت در زندگی شخصی، تحصیلی و حرفه‌ای مورد تأکید قرار می‌گیرند. این مهارت‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا بتوانند به خوبی با دیگران ارتباط برقرار کنند، تعامل مؤثر داشته باشند، تفاهم و تعاون را تقویت کنند و تعارضات را به خوبی حل کنند. توجه به مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان به منظور سازماندهی برنامه‌های آموزشی

^۱. Zanuttini & Little

مناسب، ارتقاء رفتارهای مثبت و کاهش رفتارهای نامطلوب، ایجاد محیطی دوستانه و کمک به دانش‌آموزان برای مواجهه با چالش‌های اجتماعی مورد توجه است. همچنین، تحقیقات نشان داده است که دانش‌آموزانی که مهارت‌های اجتماعی قوی تری دارند، عملکرد تحصیلی بهتری دارند، روابط بهتری با همکلاسان و معلمان خود دارند و مشکلات رفتاری کمتری نشان می‌دهند. در نتیجه، توجه به توسعه مهارت‌های اجتماعی در دانش‌آموزان به عنوان یک هدف اصلی در سیستم آموزش و پرورش قرار گرفته است و برنامه‌ها و روش‌های متنوعی برای تقویت این مهارت‌ها در طول سال‌ها توسعه یافته است (کناپ^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). مهارت‌های اجتماعی مجموعه رفتارهایی است که در ارتباطات فردی با سایرین به کار گرفته می‌شود و نتایج مثبت را به بار می‌آورد. مهارت‌های اجتماعی نه تنها امکان شروع و تداوم روابط متقابل و مثبت را با دیگران فراهم می‌آورد بلکه توانایی اهداف ارتباط با دیگران را نیز در شخص ایجاد می‌کند. (گاندرا^۲ و همکاران، ۲۰۲۳) مهارت‌های اجتماعی مجموعه‌ای از رفتارها هستند که به فرد اجازه می‌دهند تا به شیوه‌ای مؤثر و رضایت‌بخش با دیگران ارتباط برقرار کند. یک جنبه جالب در مورد آنها این است که می‌توان آنها را روز به روز با تمرین آموخت، تقویت کرد و توسعه داد. با این حال، برخی از آنها بسیار پیچیده اند، بنابراین یادگیری شان خیلی آسان نیست، اما غیرممکن نیز نیست. (کناپ و همکاران، ۲۰۲۲) مهارت‌های اجتماعی بسیاری وجود دارد. با این همه، در یک سطح کلی، می‌توان بین دو نوع مهارت تمایز قائل شد که در واقع بقیه مهارت‌های اجتماعی را در بر می‌گیرند و سازماندهی می‌کنند: مهارت‌های اجتماعی اولیه (پایه) و مهارت‌های اجتماعی پیچیده. (زانونانی و لیتل، ۲۰۲۲).

آموزش مهارت‌های اجتماعی: توجه به آموزش مهارت‌های اجتماعی به عنوان یکی از بخش‌های مهم آموزش و پرورش، در دهه‌های اخیر به شدت افزایش یافته است. این توجه به دلیل شناخت بهتر از اهمیت مهارت‌های اجتماعی برای موفقیت در زندگی شخصی و حرفه‌ای به وجود آمده است. در گذشته، آموزش مهارت‌های اجتماعی عمدتاً در خانواده و اجتماع انجام می‌شد و در دوران اولیه آموزش و پرورش، تمرکز بیشتر بر روی آموزش مهارت‌های تحصیلی و فنی بود. اما با تغییر در نیازهای جامعه و با توجه به اهمیت روابط اجتماعی در زندگی، توجه به آموزش مهارت‌های اجتماعی در سیاست‌های آموزشی بیشتر شد. در دهه ۱۹۶۰، دانشمندانی مانند آلبرت بندورا و رابرت روزنتال با تحقیقات خود نشان دادند که توانایی‌های اجتماعی به عنوان عامل مهمی در پیشرفت فردی و اجتماعی مهم هستند. این تحقیقات باعث شد تا توجه بیشتری به آموزش مهارت‌های اجتماعی در مدارس و دیگر مراکز آموزشی شود. بعد از آن، در دهه ۱۹۸۰، محققانی مانند جان دوئی و الهام گینوت با تحقیقات خود نشان دادند که آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان می‌تواند بهبود قابل توجهی در رفتار و پیشرفت تحصیلی آنها داشته باشد. این تحقیقات باعث شدند که آموزش مهارت‌های اجتماعی به عنوان بخشی مهم از برنامه درسی در مدارس مورد توجه قرار گیرد. اکنون، آموزش مهارت‌های اجتماعی به عنوان یکی از بخش‌های مهم آموزش و پرورش در بسیاری از کشورها مورد توجه است و در برنامه‌های درسی مدارس به عنوان بخشی اساسی از آموزش و پرورش شناخته می‌شود (کنگدون^۳ و همکاران، ۲۰۲۰) آموزش مهارت‌های اجتماعی، به مجموعه‌ای از فرآیندها، تکنیک‌ها و روش‌هایی گفته می‌شود که به افراد کمک می‌کند تا بتوانند با دیگران به بهترین شکل ممکن ارتباط برقرار کنند، در مواقع مختلفی مثل مذاکره، همکاری، تعامل و ارتباط با دیگران به درستی عمل کنند. آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان را به سوی موفقیت در زندگی اجتماعی سوق می‌دهد و باعث بهبود روابط اجتماعی، افزایش خودباوری، کاهش تنش‌های اجتماعی و پایداری روانی فردی می‌شود. مهارت‌های اجتماعی شامل مواردی همچون مهارت‌های ارتباطی، مذاکره، همکاری، حل اختلاف و مشکلات، تعامل مؤثر و دیگر مواردی است که به فرد کمک می‌کند تا در روابط خود با دیگران، به بهترین شکل ممکن عمل کند و در برابر مشکلات و چالش‌های اجتماعی مقابله کند. در کل، آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به عنوان اعضای موفق از جامعه شرکت کنند و در موفقیت شخصی و اجتماعی خود پیشرفت

^۱. Knapp

^۲. Gandra

^۳. Congdon

کنند(گاندرا و همکاران، ۲۰۲۳). برای آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان، می‌توان از روش‌های مختلفی استفاده کرد. در زیر به برخی از این روش‌ها اشاره می‌کنم(زانوتانی و لیتل، ۲۰۲۲):

۱. بازی‌های نقش‌آفرینی: از آنجایی که بازی‌های نقش‌آفرینی به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا تفاوت‌های اجتماعی و فرهنگی را درک کنند، می‌توان این نوع بازی‌ها را برای آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان استفاده کرد. در این بازی‌ها، دانش‌آموزان به صورت نقش‌های مختلفی عمل می‌کنند و با یادگیری از تجربیات همدیگر، مهارت‌های اجتماعی خود را بهبود می‌بخشند.

۲. تمرین‌های عملی: تمرین‌های عملی می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا مهارت‌های اجتماعی خود را به عمل بیاورند. در این روش، دانش‌آموزان باید به صورت عملی به مسائل اجتماعی روبرو شوند و با تمرین مداوم، مهارت‌های اجتماعی خود را بهبود بخشند.

۳. گفتگوهای گروهی: گفتگوهای گروهی می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا با دیگران ارتباط برقرار کنند و به بهترین شکل با آن‌ها ارتباط برقرار کنند. در این روش، دانش‌آموزان با هم درباره مسائل اجتماعی و چالش‌هایی که با آن‌ها مواجه‌اند، صحبت می‌کنند و با یادگیری از تجربیات همدیگر، مهارت‌های اجتماعی خود را بهبود می‌بخشند.

۴. مطالعه کتاب‌ها و مقالات: مطالعه کتاب‌ها و مقالات مرتبط با مهارت‌های اجتماعی، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به بهترین شکل با مسائل اجتماعی و روابط بین فردی روبرو شوند. در این روش، دانش‌آموزان با مطالعه کتاب‌ها و مقالات، بهترین راهکارها و روش‌های موثر در ارتباط با دیگران را پیدا کرده و مهارت‌های اجتماعی خود را بهبود می‌بخشند.

۵. تماشای فیلم‌های آموزشی: تماشای فیلم‌های آموزشی نیز می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌های اجتماعی خود را بهبود بخشند. در این روش، دانش‌آموزان با تماشای فیلم‌های آموزشی، مهارت‌های اجتماعی خود را در یک سیاق واقعی تر و نه تنها با یادگیری از تجربیات همدیگر، بلکه با مشاهده نمونه‌های عملی ارتقا می‌دهند.

به طور کلی، برای آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان می‌توان از روش‌های گوناگونی استفاده کرد. با توجه به نیازهای مختلف دانش‌آموزان، ممکن است روش‌های دیگری نیز برای آموزش مهارت‌های اجتماعی موثر باشند.

استفاده از انیمیشن‌های آموزشی: استفاده از انیمیشن‌های آموزشی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا به صورت جذاب و شیوا با مفاهیم آموزشی آشنا شوند. همچنین، این روش آموزشی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا اطلاعات را بهتر درک کنند و به خاطر بسپارند. یکی از مزایای استفاده از انیمیشن‌های آموزشی در توسعه مهارت‌های اجتماعی، این است که این انیمیشن‌ها می‌توانند به دانش‌آموزان کمک کنند تا از دیدگاه‌های مختلف به مسائل نگاه کنند و با توجه به نقطه نظر دیگران، رفتار کنند. این مهارت به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا در برقراری روابط اجتماعی موفق تر باشند و از تعاملات مثبت با دیگران بهره بیشتری ببرند (عبد مان^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). استفاده از انیمیشن‌های آموزشی همچنین می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌های مثل تفکر انتقادی، تصمیم‌گیری، حل مسئله، تعاملات موثر و همکاری را تقویت کنند. این مهارت‌ها در زمینه‌های مختلف زندگی به کار می‌روند و به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا در موقعیت‌های مختلف با موفقیت عمل کنند(کناپ و همکاران، ۲۰۲۲). نهایتاً، استفاده از انیمیشن‌های آموزشی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا بهبود کیفیت آموزش و یادگیری خود را تجربه کنند. همچنین، این روش آموزشی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا به صورت خلاقانه و جذاب مفاهیم را یاد بگیرند و از روش‌های سنتی آموزشی که ممکن است خسته‌کننده باشند، خلاص شوند(تپلا و همکاران، ۲۰۲۲).

^۱ . Abd Manan

پیشینه پژوهش

عارفی شیخ و همکاران (۱۴۰۱) تحقیقی با عنوان اثربخشی نمایش درمانی بر مهارت اجتماعی و کمرویی دختران ۹-۱۱ ساله شهرستان مریوان صورت دادند. نتایج نشان داد، نمایش درمانی اثر معناداری بر مهارت‌های اجتماعی و کاهش کمرویی دارد. گنجی و همکاران (۱۴۰۰) تحقیقی با عنوان مطالعه نشانه شناختی تصویر کودک در انیمیشن ایرانی «مهارت‌های زندگی برای کودکان» صورت دادند. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که در این انیمیشن با نوعی بازنمایی توأم با «بدنمایی» از کودک و دوران کودکی مواجه هستیم. ویژگی‌ها و خصایص برجسته‌ی کودک در این مجموعه وابستگی به بزرگسالان، ناتوانی در حل مسائل شخصی، عدم خلاقیت و ابتکار، عدم تجهیز به مهارت‌های مدرن، فقدان روحیه‌ی پرسش‌گری و اطاعت کامل از والدین، پرخاشگری و گستاخی در مقابل همسالان، ساده‌لوحی و زودباوری است. علاوه بر این در بازنمایی کودک، کاراکترهای کودک در جایگاه سن طبیعی خود بازنمایی نمی‌شوند. بلکه کوچکتر و نابالغ‌تر از سن زیستی‌شان نمایش داده می‌شوند و این نابالغ بودن در تمام رفتار و تعاملات روزمره‌شان مشهود است. چنین الگوی بازنمایی در مجموع در قاب گفتمان «پیشامدرن» جای می‌گیرد. برجسته‌ترین ویژگی انیمیشن «مهارت‌های زندگی برای کودکان» این است که در آن کودک به عنوان «سوژه منفعل و تربیت‌پذیر» به شمار می‌رود. زارع مقدم و همکاران (۱۳۹۸) تحقیقی با عنوان تاثیر آموزش‌های کارتونی بر مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی شهر بیرجند صورت دادند. نتایج نشان داد که بین نمرات مهارت‌های زندگی در گروه آزمایش و گواه دختران تفاوت معناداری وجود ندارد ولی بین نمرات مهارت‌های زندگی در گروه آزمایش و گواه پسران تفاوت معناداری وجود دارد. کیارسی و همکاران (۱۳۹۵) تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر انیمیشن‌های داستانی بر رشد و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر صورت دادند. مقایسه نتایج آزمودنی‌ها در پس‌آزمون، نشان داد که میانگین رشد اجتماعی و سازگاری اجتماعی گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه افزایش معنی‌داری یافته بود. لیو و همکاران (۲۰۲۳) تحقیقی با عنوان تأثیر انیمیشن بر رشد اجتماعی کودکان پیش دبستانی صورت دادند. در این پژوهش مشخص شد تأثیر انیمیشن بر رشد اجتماعی کودکان پیش دبستانی تأثیر معناداری دارد. یوالیتا و همکاران (۲۰۲۲) تحقیقی با عنوان کمک در ساخت رسانه انیمیشن کارتونی برای معلمان برای تقویت سواد دانش‌آموزان صورت دادند. نتایج فعالیت‌های حاکم از افزایش ۷۵.۰۹ درصدی توانایی ساخت کارتون‌های متحرک همراه با پاسخ مثبت معلمان بود. ریشما و همکاران (۲۰۲۲) تحقیقی با عنوان اجرای آموزش مبتنی بر محتوا با استفاده از فناوری انیمیشن برای تقویت سواد انگلیسی در برنامه پردیس منگاجار صورت دادند. این مطالعه نشان داده است که آموزش مبتنی بر محتوا می‌تواند سواد و مهارت‌های ارتباطی انگلیسی را تقویت کند. انیمیشن می‌تواند یک رسانه نوآورانه با اثربخشی بالا در افزایش سواد باشد. دانش‌آموزان نشان دادند که مهارت‌های واژگانی آنها با اثبات نتیجه از میانگین آزمون پس‌آزمون و تعامل در طول فرآیند یادگیری رشد می‌کند.

فرضیات تحقیق

- استفاده از انیمیشن‌های آموزشی بر رفتار اجتماعی مناسب دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد.
- استفاده از انیمیشن‌های آموزشی بر رفتار غیر اجتماعی دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد.
- استفاده از انیمیشن‌های آموزشی بر پرخاشگری و رفتار تکانشی دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد.
- استفاده از انیمیشن‌های آموزشی بر اطمینان به خود داشتن دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد.
- استفاده از انیمیشن‌های آموزشی بر ارتباط با همسالان دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد.

روش

روش پژوهش از نوع نیمه آزمایشی و با استفاده از طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل انجام گرفته است. در این پژوهش، ۶۰ دانش آموز با توجه به نمرات هوش، جنسیت و سن آنان همتاسازی شدند. همچنین این دانش آموزان از لحاظ وضعیت مالی در وضعیت متوسط و بالاتر از متوسط بودند و از این جهت نیز با هم مشابهت سازی شده اند و با روش نمونه گیری در دسترس و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش ($n=30$) (گروه کنترل ($n=30$)) گمارده شدند. در این تحقیق آزمودنی های گروه آزمایش طی ۸ جلسه در معرض انیمیشن های آموزشی مختلف با موضوع مهارت های اجتماعی از جمله رفتار اجتماعی مناسب، اطمینان به خود داشتن، ارتباط با همسالان، آداب مهمانی رفتن و یا جمع کردن وسایل شخصی قرار می گیرند. ولی، مداخله آموزشی در مورد گروه کنترل صورت نخواهد گرفت و انیمیشن های آموزشی به گروه کنترل نشان داده نمی شود و سپس نمرات مهارت های اجتماعی گروه کنترل و آزمایش مورد مقایسه قرار می گیرد.

ابزار تحقیق

پرسشنامه مهارت اجتماعی ماتسون

این پرسشنامه دارای ۵۵ سؤال می باشد و بر اساس شاخص لیکرت نمره گذاری می شود به دست خواهند آورد. این پرسشنامه مهارت اجتماعی ماتسون برای ارزیابی مهارت های اجتماعی کودکان استفاده شده است. این مقیاس در سال ۱۹۸۳ توسط ماتسون و همکاران برای سنجش مهارت اجتماعی کودکان و نوجوانان ۴ تا ۱۸ سال تهیه شده است. خرده مقیاس های این پرسشنامه عبارتند از:

- ۱- رفتار اجتماعی مناسب: رفتار هایی مانند داشتن ارتباط دیداری با دیگران، مودب بودن، بکاربردن نام دیگران اشتیاق داشتن به تعامل با دیگران به طریق مفید و موثر شامل سوالات ۱ تا ۱۸ می باشد.
  - ۲- رفتار غیر اجتماعی: مانند دروغ گفتن کتک کاری خرده گرفتن بر دیگران ایجاد صدای ناهنجار و ناراحت کننده وزیر قول خود زدن که سوالات ۱۹ تا ۲۹ را شامل می شود
  - ۳- پرخاشگری و رفتار تکانشی: رفتار هایی مثل به آسانی عصبانی شدن، یکدندگی و لجبازی که شامل سوالات ۳۰ تا ۴۰ می باشد.
  - ۴ - اطمینان زیاد بخود داشتن: مثل بخود نازیدن به دیگران پز دادن تظاهر به داشتن همه چیز و خود را برتر دیدن شامل سوالات ۴۱ تا ۴۶ می باشد.
  - ۵ - ارتباط با همسالان: رفتار هایی مثل سلام کردن صحبت کردن در جمع تنهایی و گوشه گیری دوست یابی و شرکت در بازی گروهی شامل سوالات ۴۷ تا ۵۵ می باشد.
- روایی پرسشنامه ماتسون توسط درویش (۱۳۸۸) صورت گرفته است. پایایی پرسشنامه ماتسون توسط درویش (۱۳۸۸) و یوسفی و خیر (۱۳۸۱) به نقل از درویش، (۱۳۸۸) با ضریب آلفای کرونباخ ۰,۸۶ به دست آمده است.

یافته ها

برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون t مستقل استفاده گردید. قبل از انجام آزمون پیش فرض های آزمون مورد بررسی قرار گرفت.

آزمون فرضیات

فرضیه اول: استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار اجتماعی مناسب دانش آموزان تاثیر معناداری دارد.

جدول ۱- آزمون تی دو جامعه مستقل تاثیر استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار اجتماعی مناسب دانش آموزان

		آزمون لوین برای بررسی فرض تساوی واریانس ها		آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه					
				فاصله اطمینان					
				حد بالا	حد پایین	خطای استاندارد	تفاوت میانگین	معناداری	T آزمون
گروه آزمایش و کنترل	فرض برابری واریانس	۰.۴۲۷	۰.۵۱۴	۳.۰۲۲	۰.۰۰	۰.۳۵۸	۰.۱۲۲	۰.۱۹۹	۰.۴۱۷
	فرض نابرابری واریانس			۳.۱۹۱	۰.۰۰	۰.۳۵۸	۰.۱۱۶	۰.۱۹۰	۰.۴۲۶

نتایج آزمون T با توجه به جدول شماره (۱) ۳.۰۲ را نشان می دهد که نشان دهنده این است که بین نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل تفاوت معناداری وجود داشته است. زیرا معناداری آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه زیر ۰.۰۵ است بنابراین فرض صفر مبنی بر برابری نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل مورد تایید قرار نمی گیرد. بنابراین مشخص می شود استفاده از انیمیشن آموزشی موجب تغییر در نمرات شده است.

فرضیه دوم : استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار غیر اجتماعی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد.

جدول ۲- آزمون تی دو جامعه مستقل تاثیر استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار غیر اجتماعی دانش آموزان

		آزمون لوین برای بررسی فرض تساوی واریانس ها		آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه					
				فاصله اطمینان					
				حد بالا	حد پایین	خطای استاندارد	تفاوت میانگین	معناداری	T آزمون
گروه آزمایش و کنترل	فرض برابری واریانس	۰.۶۷۲	۰.۴۲۳	-۳.۳۵	۰.۰۰	-۳.۱۵۸	۰.۱۸۱	-۳.۵۲۹	-۲.۷۸۷
	فرض نابرابری واریانس			-۳.۸۷	۰.۰۰	-۳.۱۵۸	۰.۱۶۹	-۳.۵۱۴	-۲.۸۰۳

نتایج آزمون T با توجه به جدول شماره (۲) ۳.۳۵- را نشان می دهد که نشان دهنده این است که بین نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل تفاوت معناداری وجود داشته است. زیرا معناداری آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه زیر ۰.۰۵ است بنابراین فرض صفر مبنی بر برابری نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل مورد تایید قرار نمی گیرد. بنابراین مشخص می شود استفاده از انیمیشن آموزشی موجب تغییر در نمرات شده است.

فرضیه سوم: استفاده از انیمیشن های آموزشی بر پرخاشگری و رفتار تکانشی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد.

جدول ۳- آزمون تی دو جامعه مستقل تاثیر استفاده از انیمیشن های آموزشی بر پرخاشگری و رفتار تکانشی دانش آموزان

		آزمون لوین برای بررسی فرض تساوی واریانس ها		آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه							
				فاصله اطمینان		خطای استاندارد	تفاوت میانگین	معناداری	T آزمون	معناداری	F آزمون
گروه آزمایش و کنترل	فرض برابری واریانس	-۰.۴۸۷	-۲.۷۰۷	۰.۱۲۲	-۰.۱۵۳۷	۰.۰۰	-۳.۰۱۲	۰.۳۵۱	۰.۸۱۲		
	فرض نابرابری واریانس	-۰.۴۳۶	-۲.۹۵۸	۰.۰۹۵	-۰.۱۵۳۷	۰.۰۰	-۳.۱۱۶				

نتایج آزمون T با توجه به جدول شماره (۳) ۳.۰۱۲- را نشان می دهد که نشان دهنده این است که بین نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل تفاوت معناداری وجود داشته است. زیرا معناداری آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه زیر ۰.۰۵ است بنابراین فرض صفر مبنی بر برابری نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل مورد تایید قرار نمی گیرد. بنابراین مشخص می شود استفاده از انیمیشن آموزشی موجب تغییر در نمرات شده است.

فرضیه چهارم: استفاده از انیمیشن های آموزشی بر اطمینان به خود داشتن دانش آموزان تاثیر معناداری دارد.

جدول -Error! No text of specified style in document. آزمون تی دو جامعه مستقل استفاده از انیمیشن های آموزشی بر اطمینان به خود داشتن دانش آموزان

		آزمون لوین برای بررسی فرض تساوی واریانس ها		آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه							
				فاصله اطمینان		خطای استاندارد	تفاوت میانگین	معناداری	Tآزمون	معناداری	Fآزمون
	فرض برابری واریانس	۰.۳۹	۰.۰۵	۰.۰۹	۰.۱۲	۰.۰۰	۴.۰۱۵	۰.۱۰۷	۲.۶۱۳		

گروه آزمایش و کنترل	فرض نابرابری واریانس			۴.۱۲۲	۰.۰۰	۰.۱۲	۰.۰۹	۰.۰۵	۰.۲۹
---------------------------	----------------------	--	--	-------	------	------	------	------	------

نتایج آزمون T با توجه به جدول شماره (۴) ۴.۰۱۵ را نشان می دهد که نشان دهنده این است که بین نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل تفاوت معناداری وجود داشته است. زیرا معناداری آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه زیر ۰.۰۵ است بنابراین فرض صفر مبنی بر برابری نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل مورد تایید قرار نمی گیرد. بنابراین مشخص می شود استفاده از انیمیشن آموزشی موجب تغییر در نمرات شده است.

فرضیه پنجم: استفاده از انیمیشن های آموزشی بر ارتباط با همسالان دانش آموزان تاثیر معناداری دارد.

جدول ۵- آزمون تی دو جامعه مستقل تاثیر استفاده از انیمیشن های آموزشی بر ارتباط با همسالان دانش آموزان

		آزمون لوین برای بررسی فرض تساوی واریانس ها		آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه					
				آزمون T	معناداری	تفاوت میانگین	خطای استاندارد	فاصله اطمینان	
		آزمون F	معناداری					حد بالا	حد پایین
گروه آزمایش و کنترل	فرض برابری واریانس	۳.۱۴۳	۰.۰۷۷	۴.۰۰۱	۰.۰۰	۰.۱۶۵۱	۰.۱۲۴	۰.۰۰۸	۰.۴۹۶
	فرض نابرابری واریانس			۴.۰۱۰	۰.۰۰	۰.۱۶۵۱	۰.۰۹۷	۰.۰۵۹	۰.۴۴۵

نتایج آزمون T با توجه به جدول شماره (۵) ۴.۰۰۱ را نشان می دهد که بین نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل تفاوت معناداری وجود داشته است. زیرا معناداری آزمون تی برای مقایسه میانگین دو جامعه زیر ۰.۰۵ است بنابراین فرض صفر مبنی بر برابری نمرات گروه آزمایش با نمرات گروه کنترل مورد تایید قرار نمی گیرد. بنابراین مشخص می شود استفاده از انیمیشن آموزشی موجب تغییر در نمرات شده است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج فرضیه اول نشان داد که استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار اجتماعی مناسب دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. نتیجه حاصل از این فرضیه با نتیجه تحقیق عارفی شیخ و همکاران (۱۴۰۱)، زارع مقدم و همکاران (۱۳۹۸) همخوانی دارد. نتایج فرضیه دوم نشان داد که استفاده از انیمیشن های آموزشی بر رفتار غیر اجتماعی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. چون مقدار تی منفی است استفاده از انیمیشن های آموزشی بر کاهش رفتار غیر اجتماعی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. نتیجه حاصل از این فرضیه با نتیجه تحقیق عارفی شیخ و همکاران (۱۴۰۱) و لیو و همکاران (۲۰۲۳) همخوانی دارد. نتایج فرضیه سوم نشان داد که استفاده از انیمیشن های آموزشی بر پرخاشگری و رفتار تکانشی دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. چون مقدار تی منفی است استفاده از انیمیشن های آموزشی بر کاهش پرخاشگری و رفتار تکانشی دانش آموزان تاثیر

معناداری دارد. نتیجه حاصل از این فرضیه با نتیجه تحقیق عارفی زارع مقدم و همکاران (۱۳۹۸) و کیارسی و همکاران (۱۳۹۵) همخوانی دارد. نتایج فرضیه چهارم نشان داد که استفاده از انیمیشن های آموزشی بر اطمینان به خود داشتن دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. نتیجه حاصل از این فرضیه با نتیجه تحقیق کیارسی و همکاران (۱۳۹۵) و لیو و همکاران (۲۰۲۳) همخوانی دارد. . نتایج فرضیه پنجم نشان داد که استفاده از انیمیشن های آموزشی بر ارتباط با همسالان دانش آموزان تاثیر معناداری دارد. نتیجه حاصل از این فرضیه با نتیجه تحقیق عارفی شیخ و همکاران (۱۴۰۱) و کیارسی و همکاران (۱۳۹۵) همخوانی دارد. استفاده از انیمیشن های آموزشی در فرایند آموزش می تواند بهبود قابل توجهی در نحوه یادگیری و تفهیم مفاهیم داشته باشد. با ایجاد یک محیط یادگیری جذاب و تعاملی، انیمیشن ها می توانند به دانش آموزان کمک کنند تا اطلاعات را بهتر جذب و درک کنند و مهارت های ضروری را برای زندگی و موفقیت آینده خود تقویت کنند. با توجه به تحقیق صورت گرفته نتیجه گیری می شود که برای معلمان و متولیان آموزشی ارزنده است که عوامل موثر بر افزایش مهارت های اجتماعی کودکان را مورد تحلیل قرار دهد: انتخاب انیمیشن هایی که مفاهیم اجتماعی را به شیوه ای ساده و قابل فهم بیان کنند، بسیار مهم است. در انتخاب انیمیشن ها، موضوعاتی که به تقویت همکاری، ارتباطات مؤثر، حل تعارض و مهارت های اجتماعی دیگر کمک می کنند، همچنین به معلمان پیشنهاد می شود قبل از پخش انیمیشن، یک مقدمه کوتاه ارائه دهند و به دانش آموزان بگویند که در حین تماشای انیمیشن، به جزئیات مهم دقت کنند و مفاهیم اجتماعی را درک کنند. همچنین، سوالاتی را مطرح کنند تا دانش آموزان به آن ها پاسخ دهند و درک خود را از انیمیشن نشان دهند. پس از پخش انیمیشن، فرصتی را فراهم کنند تا دانش آموزان درباره مفهوم ها، شخصیت ها و مهارت های اجتماعی مورد نظر در انیمیشن بحث کنند. از سوالات باز، بحث گروهی و تبادل نظر بین دانش آموزان استفاده کنند تا تفکر اجتماعی آن ها تقویت شود و ارتباط بیشتری با محتوای انیمیشن برقرار کنند. انیمیشن ها را به عنوان یک ابزار تعاملی درسی استفاده کنند. می توانند فعالیت های گروهی، نقش آفرینی، بازی های نقش و نمایش های زنده مرتبط با مفاهیم انیمیشن را برگزار کنند تا دانش آموزان بتوانند مهارت های اجتماعی را در یک محیط تعاملی تمرین کنند. ادامه پس از پخش انیمیشن، تلاش کنند مفاهیم آموزشی مرتبط را در فعالیت ها و درس های بعدی نیز به کار ببرند. این کار می تواند بازخورد و تمرین بیشتری برای دانش آموزان ایجاد کند و به تثبیت مهارت های اجتماعی کمک کند. به عنوان پشتیبانی از انیمیشن های آموزشی، منابع اضافی مثل کتاب ها، مقالات، بازی ها و ویدئو های آموزشی مرتبط را به دانش آموزان پیشنهاد دهند. این منابع می توانند عمیق تر و جامع تر درباره مفاهیم اجتماعی ارائه دهند و از تنوع روش های آموزشی برای دانش آموزان استفاده کنند. معلمان برای ارزیابی پیشرفت دانش آموزان در مهارت های اجتماعی، از سوال ها، تمرینات کلاسی، پروژه ها و نظرسنجی ها برای اندازه گیری پیشرفت دانش آموزان استفاده کنند. همچنین، پیگیری منظم و مستمر از مهارت های اجتماعی دانش آموزان و ارائه بازخورد سازنده به آن ها نیز بسیار مهم است.

References:

Abd Manan, M. S., Wang, X., & Tang, X. J. O. J. o. S. S. (۲۰۲۲). Innovating animation teaching system: an experimental survey on the integration of design thinking and creative methods for animation education in China. *Journal of Social Sciences* , 10(۳), ۳۷۹-۳۸۸ .

Arefi Sheikh, B. Vesey, A. Asghari, A (۲۰۲۲)The effectiveness of drama therapy on social skills and shyness of ۹-۱۱-year-old girls in Marivan city, *Social Psychology Research*, ۱۲(۴۶) ۱۷-۳۶[in perseian]

Chen, M., Zee, M & ,Roorda, D. L. (۲۰۲۱). Students' shyness and affective teacher-student relationships in upper elementary schools: A cross-cultural comparison. *Learning and Individual Differences*, 86, ۱۰۱۹۷۹.

Congdon, H. B ,Rowe, G. C., Pittman, J., & Goodwin, J. (۲۰۲۰). Teaching interprofessional practice skills to nursing, social work and pharmacy students in primary care health centers. *Journal of Interprofessional Education & Practice*, 21, ۱۰۰۳۷۳.

De Pasquale, C., Sciacca, F., Martinelli, V., Chiappedi, M., Dinaro, C., Hichy, Z. J. I. j. o. e. r., & health, p. (۲۰۲۰). Relationship of internet gaming disorder with psychopathology and social adaptation in italian young adults. *Int J Environ Res Public Health*. 6;17(21):8201

Diaz-Garolera, G., Pallisera, M., & Fullana, J. J. I. J. o. I. E. (۲۰۲۲). Developing social skills to empower friendships: design and assessment of a social skills training programme. *International Journal of Inclusive Education* , 26(۱), ۱-۱۵ .

Flores, M. A., Barros, A., Simão, A. M .V., Pereira, D., Flores, P., Fernandes, E., Ferreira, P. C. J. H. E. (۲۰۲۲). Portuguese higher education students' adaptation to online teaching and learning in times of the COVID-۱۹ pandemic: personal and contextual factors. *High Educ (Dordr)*. ;83(6):1389-1408

Gandra, E. C., da Silva, K. L., Costa Schreck, R. S., Rocha, L. L., De Lima, K. C. O., & Paiva, A. C. D. O. (۲۰۲۳). Teaching strategies to develop skills to address social inequalities in nursing education: A scoping review. *Nurse Education Today*, 121, ۱۰۵۶ .۹۷

Ganji, M., Nikkhah Qamsari, N., & Foroughi, S. J. M. F.-A. (۲۰۲۱). A semiotic study of the image of the child in the Iranian animation "Life Skills for Children". *Culture-Communication Studies*, ۲۲(۵۴) , ۲۵۷-۲۷۴. [in perseian]

Gao, Y., Zhang, W., Deng, Q., Sun, C., Gao, F., & Chen, Y. J. C. P. (۲۰۲۲). Shyness and social adjustment in Chinese college students: A moderated mediation of alienation and school connectedness. *Current Psychology* ۴۱(۴):۱-۹

Ilyevich, T. P., Zholtyak, E. V., & Melnichuk, A. V. (۲۰۲۰). DEVELOPMENT OF RESEARCH COMPETENCE OF TEACHERS IN THE ASPECT OF STRATEGIES OF CONTINUOUS PROFESSIONAL EDUCATION ,*Scientific journalModern problems of science and education* , ۶ . ۱۸۸-۱۸۸

Istemic Starcic, A., & Bagon, S. J. B. J. o. E. T. (۲۰۱۴). ICT-supported learning for inclusion of people with special needs: Review of seven educational technology journals, ۱۹۷۰-۲۰۱۱. *British Journal of Educational Technology* ۴۵(۲), ۲۰۲-۲۳۰ .

Kaware, S. S., Sain, S. K. J. I. J. o. M. A., & Studies. (۲۰۱۵). ICT application in education: an overview. *International Journal of Multidisciplinary Approach and Studies* ۲(۱), ۲۵-۳۲ .

Kiarsi, Z., Kiarsi, S., & Kiarsi, A (۲۰۱۵). Investigating the effect of fictional animations on the growth and social adaptation of mentally retarded students. *Information and communication technology in educational sciences* ۶(۲۴) , ۹۱-۱۱۰ [in perseian]

Knapp, P., Benhebil, N., Evans, E., & Moe-Byrne, T. J. P. o. M. E. (۲۰۲۲). The effectiveness of video animations in the education of healthcare practitioners and student practitioners: a systematic review of trials. *Perspect Med Educ* 11(۶), ۳۰۹-۳۱۵ .

Leaf, J. B., Dotson, W. H., Oppenheim, M. L., Sheldon, J. B., & Sherman, J. A. (۲۰۱۰). The effectiveness of a group teaching interaction procedure for teaching social skills to young children with a pervasive developmental disorder. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 4(۲), ۱۸۶-۱۹۸.

Machmud, M. T., Widiyan, A. P., Ramadhani, N. R. J. I. J. o. E., & Education, R. i. (۲۰۲۱). The Development and Policies of ICT Supporting Educational Technology in Singapore, Thailand, Indonesia, and Myanmar. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)* 10(۱), ۷۸-۸۵ .

Mei, P. J. J. o. P. S. (۲۰۲۱). Influencing Factors of Social Adaptation among Left-behind Children in Rural Areas based on Structural Equation Model. *Journal of Psychological Science* , ۴۴(۶), ۱۳۶۱ .

Moreira-Fontán, E ., García-Señorán, M., Conde-Rodríguez, Á., & González, A. (۲۰۱۹). Teachers' ICT-related self-efficacy, job resources, and positive emotions: Their structural relations with autonomous motivation and work engagement. *Computers & Education*, ۱۳۴, ۶۳-۷۷.

Pratiwi, E., & Negara, C. K. J. J. O. E. (۲۰۲۲). The Effect Of Health Education Of Children's Song Animations On Knowledge Of Hand Washing With Soap (Ctps) School Age Children During The Covid-۱۹ Pandemic In Gembolngawi Village. *JOURNAL of EDUCATIONS* , ۱(۱.) ۱-۵.

Rishma M.Putri W. Dewi IzzatusT (۲۰۲۲) Implementation of Content-Based Instruction Using Animation Technology to Boost English Literacy in Kampus Mengajar Program. *Prosiding Seminar Nasional Universitas Ma Chung* ۲. ۱۲-۲۵.

Rodríguez, P., Nussbaum, M., López, X., Sepúlveda, M. J. J. o. E. T., & Society. (۲۰۱۰). A monitoring and evaluation scheme for an ICT-supported education program in schools. *Educational Technology & Society*, 13(۲), ۱۶۶-۱۷۹ .

Shoraevna, Z., Eleupanovna, Z., Tashkenbaevna, S., Zulkarnayeva, Z., Anatolevna, L., & Nurlanbekovna, U. J. I. J. o. E. T. i. L. (۲۰۲۱). Teachers' views on the use of Information and Communication Technologies (ICT) in education environments. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 16(۰۳), ۲۶۱-۲۷۳.

Teplá, M., Teplý, P., & Šmejkal ,P. J. I. J. o. S. E. (۲۰۲۲). Influence of ۳D models and animations on students in natural subjects. *International Journal of STEM Education*, 9(۱), ۶۵ .

Yualita, P. Sajodin, S. Latifah, Z (۲۰۲۲) Assistance in Making Cartoon Animation Media for Teachers to Stimulate Students' Literacy Ability. *ABDIMAS Jurnal Pengabdian Masyarakat* , ۵(۱): ۱۹۳۶-۱۹۴۳

Zanuttini, J. Z., & Little, C. (۲۰۲۲). Teaching social skill acquisition to adolescent students with autism: A systematic review of peer-mediated interventions published between ۲۰۱۰ and ۲۰۲۰, *International Journal of Educational Research Open*, 3, ۱۰۰۱۹۲.

Zare Moghadam , A .Ashrafi Gh.Rostami S.Ghorbani M(۲۰۱۸). The effect of cartoon education on the life skills of elementary school students in Birjand city. *Development of psychology*. ۸۰-۷۳, ۲. [in perseian]

Zhao, J., Kong, F., & Wang, Y. (۲۰۱۲). Self-esteem and humor style as mediators of the effects of shyness on loneliness among Chinese college students. *Personality and Individual Differences*, 52(۶), ۶۸۶-۶۹۰.

Zhao, J., Xue, H., Yao, J., & Liu, R. (۲۰۲۲). The “Hand as Foot” teaching method in anatomy of musculotendinous cuff. *Asian Journal of Surgery*. doi:https://doi.org/۱۰.۱۰۱۶/j.asjsur. .۰۱/۰۸۲